

Notitie bij de perspectiefnota 2018-2021 betreffende de meicirculaire 2017

Aan: De gemeenteraad van Dalfsen
Van : College van B&W
Datum: 15 juni 2017
Betreft: Meicirculaire Gemeentefonds 2017

Inleiding

In de perspectiefnota 2018-2021 staat in paragraaf 2.2 aangegeven dat we uw raad via een afzonderlijke notitie informeren over de doorrekening van de meicirculaire. Op 1 juni jl. is de meicirculaire openbaar gemaakt. Deze circulaire heet beleidsarm te zijn. We hebben na de verkiezingen van 15 maart nog geen nieuw kabinet. Ruimtevragende plannen als klimaat en defensie zullen op zijn vroegst verwerkt worden in de komende Miljoenennota die in september 2017 uit komt. Wat over blijft zijn mutaties als gevolg van loon- en prijsstijgingen, zowel in de algemene uitkering als het sociaal domein. Verder worden 10 nieuwe decentralisatie-uitkeringen gepresenteerd en wijzigingen aangebracht in enkele bestaande decentralisatie-uitkeringen.

Bestudering van deze circulaire levert voor Dalfsen de volgende uitkomsten op.

De uitkomsten zijn (tabel1):

Effecten meicirculaire 2017 en de gevolgen van het saldo van de perspectiefnota					
	2017	2018	2019	2020	2021
Totaal netto effect meicirculaire	208.000	798.000	686.000	473.000	538.000
Saldo bestuursrapportage/perspectiefnota blz. 51*	-163.300	-38.455	53.395	487.295	542.045
Saldo perspectiefnota incl. meicirculaire	44.700	759.545	739.395	960.295	1.080.045

*Dit saldo is inclusief de opgenomen taakstelling van € 1.000.000 die nog gerealiseerd moet worden.

Wij merken hierbij op dat deze uitkomsten exclusief het Sociaal Domein zijn. De uitkomsten van het Sociaal Domein worden wel in deze notitie vermeld (tabellen 5 en 6), maar deze worden budgettair neutraal meegenomen. Dat hebben we gedaan, omdat we met u de afspraak hebben dat we de uitvoering van het Sociaal Domein doen met de middelen die we daarvoor krijgen.

In deze notitie noemen we de belangrijkste zaken (hoofdpijnen) die invloed hebben gehad op de uitkomsten van de meicirculaire. In tabel 2 is aangegeven welke bedragen hieraan gekoppeld zijn.

Voorstel:

We stellen u voor deze notitie in aanvulling op de perspectiefnota 2018-2021 vast te stellen en de financiële consequenties met de perspectiefnota 2018-2021 te verwerken in de meerjarenbegroting.

Hoofdpijnen meicirculaire exclusief Sociaal Domein.

1. Accressen

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds, voorvloeiend uit de trap op trap af methode wordt het accres genoemd.

De afrekening van het accres 2016 is voordelig. De rijksuitgaven waren sinds september 2016 per saldo hoger. Het accres 2017 is hoger ten opzichte van de septembercirculaire 2016. Dit is vooral het effect van hogere loon- en prijsontwikkeling op de rijksbegroting en een compensatie voor gestegen pensioenpremies ABP.

Het meerjarenbeeld is nog positiever ten opzichte van de septembercirculaire 2016. Alle bedragen hebben een structureel karakter.

Voorgesteld wordt om voor de ontwikkeling van de loon- en prijs index een stelpost op te nemen voor de komende jaren, zoals in de meicirculaire is geadviseerd en door de toezichthouder wordt geëist.

2. *Verhoogde asielstroom*

Gemeenten ontvangen extra middelen voor de kosten die zij maken voor vergunninghouders (werk en integratie, onderwijs en zorg). In 2016 heeft een uitname uit het gemeentefonds plaatsgevonden voor de jaren 2016 en 2017. Voor 2016 is € 84.000 ontvangen voor de vergunninghouders die in november en december 2016 zijn gehuisvest. Voor het aantal geplaatste vergunninghouders in de periode januari tot en met april 2017 is € 49.000 ontvangen. Voorgesteld wordt om zowel het bedrag voor 2016 als voor 2017 (€ 133.000) budgetneutraal te verwerken, zodat de extra middelen ingezet kunnen worden voor werk en integratie, onderwijs en zorg.

Het bedrag van 2016 ziet u niet terug in de tabel omdat de inkomst in 2017 over 2016 plaatsvindt, maar geen onderdeel is van het gemeentefonds 2017.

3. *WMO 2007*

De integratie-uitkering WMO (2007) is o.a. gewijzigd door:

- loon- en prijs bijstellingen
- extramuralisering 2018
- effect van het vervallen van de ouderentoeslag

Ook hierbij stellen wij voor dit budgettair neutraal te verwerken door een stelpost op te nemen. Wmo valt binnen het sociaal domein en hierbij geldt het uitgangspunt: 'We doen het voor de middelen die we ervoor krijgen'.

4 *Armoedebestrijding kinderen*

Zoals aangekondigd in de septembercirculaire 2016 stelt het kabinet vanaf 2017 structureel middelen beschikbaar voor de bestrijding van de gevolgen van armoede onder kinderen. In de 1ste bestuursrapportage is hier al over gerapporteerd en is het bedrag voor 2017 incidenteel budgetneutraal opgenomen. Voorgesteld wordt om deze gelden vanaf 2018 structureel budgetneutraal op te nemen.

5. *Taakmutatie VNG-betalingen*

De jaarlijkse bijdrage van het rijk uit het gemeentefonds aan de VNG komt te vervallen met ingang van 2018. Gemeenten worden geacht die bijdrage zelf te bekostigen. Voorstel is om dit budgettair neutraal te verwerken door een stelpost op te nemen zodat deze bedragen aangewend kunnen worden ter dekking van het Fonds Gemeentelijke Uitvoering dat de VNG in het leven gaat roepen.

6. *Mutaties binnen de maatstaven en WOZ*

De berekening van de algemene uitkering bestaat uit de vermenigvuldiging van het aantal eenheden van alle maatstaven met het bijbehorende bedrag per eenheid. De som van deze producten wordt vervolgens vermenigvuldigd met de uitkeringsfactor. In de meicirculaire wordt jaarlijks voor de maatstaf ozb, de WOZ-waardering de rekentarieven aangepast. De actuele waarden zijn ingevoerd. Ook andere ontwikkelingen binnen de gemeente zoals het aantal inwoners en aanwezige bebouwing, maar ook bijvoorbeeld het aantal ww-ers is aangepast. Deze aanpassingen kunnen veel invloed hebben. Als voorbeeld: het aantal inwoners is in 2016 meer gestegen dan verwacht. In de voorjaarsnota 2016 hebben we op 1 januari 2017 27.957 inwoners geraamd. Het aantal inwoners op deze datum is nu vastgesteld op 28.070 inwoners. Het verschil van 113 inwoners geeft niet alleen een effect van € 40.000 op de uitkering in 2017, maar ook een bijstelling voor de komende jaren. Het aantal bijstandsontvangers is in 2016 gestegen, wat een effect geeft van € 135.000. Dit werkt ook door in de maatstaf lage inkomens. Verder zijn er afwijkingen in verband met een toename in het aantal bedrijfsvestigingen en het klantenpotentieel.

7. *Vrijval stelpost niet in perspectiefnota*

In de perspectiefnota is in paragraaf 3.1 de vertrekpositie bepaald. Hierin is ook de stelpost tegenvallend accres opgenomen. Voor 2019 was de totale stelpost € 350.000, terwijl deze in paragraaf 3.1 voor € 300.000 is meegenomen. Dit wordt hier gecorrigeerd.

Toelichting afwijking gemeentefonds in cijfers (tabel 2):

Afwijking gemeentefonds	2017	2018	2019	2020	2021
1. Accres	175.000	467.000	646.000	679.000	746.000
2. Verhoogde asielinstroom 2017	49.000		-	-	
3. WMO 2007	76.000	96.000	96.000	97.000	99.000
4. Armoede bestrijding onder kinderen		72.000	72.000	72.000	72.000
5. VNG-betalingen		32.000	37.000	37.000	38.000
6. Mutaties binnen de maatstaven + woz	265.000	342.000	372.000	393.000	781.000
7. Vrijval stelpost niet in PPN			50.000		
Totaal afwijking gemeentefonds	565.000	1.009.000	1.273.000	1.278.000	1.736.000

Voorstel tot het opnemen van stelposten voor de posten genoemd onder 1, 2, 3, 4, 5 en correcties (tabel 3):

Op te nemen stelposten	2017	2018	2019	2020	2021
Stelpost voor loon-prijs compensatie		-	-371.000	-588.000	-978.000
Verhoogde asielinstroom 2017	-49.000				
WMO 2007	-76.000	-96.000	-96.000	-97.000	-99.000
Armoede bestrijding onder kinderen		-72.000	-72.000	-72.000	-72.000
VNG betalingen		-32.000	-37.000	-37.000	-38.000
Correctie basisreg. Grootschalige Topografie		-11.000	-11.000	-11.000	-11.000
Correctie stelpost Vreemdelingen	-232.000				
Totaal stelposten	-357.000	-211.000	-587.000	-805.000	-1.198.000

Correctie Basis registratie Grootschalige Topografie (BGT)

Bij de meicirculaire 2016 is de uitkering vanaf 2017 verhoogd in verband met een bijdrage beheerskosten van de BGT. In de wet wordt aan gemeenten een belangrijk deel van het bijhouden van de grootschalige topografie opgedragen. In verband met de kosten die hieruit voortvloeien, wordt daarom nu voorgesteld om deze alsnog te verwerken. De inkomst voor deze jaren is in de meicirculaire 2016 verwerkt.

Correctie stelpost Vreemdelingen

Onder punt 2 is aangegeven dat de gemeente extra middelen ontvangt voor de kosten die zij maakt voor vergunninghouders. In 2016 heeft een uitname uit het gemeentefonds plaatsgevonden voor de jaren 2016 en 2017. Toen is de uitname voor 2017 van € 232.000 budgetneutraal verwerkt. Dat betekent dat de uitgaven voor de vergunninghouders dan zullen afnemen. Dat is niet het geval en daarom vindt nu de correctie plaats.

Uitgaande van bovengenoemde stelposten leidt dit tot het volgende overzicht (tabel 4):

Effecten meicirculaire 2017 en de gevolgen van het saldo van de perspectiefnota 2018-2021	2017	2018	2019	2020	2021
Gemeentefonds begr. 2017-2020	20.351.000	20.984.000	21.390.000	21.853.000	-
1e best.rapportage 2017 armoedebestrijding	79.000	-	-	-	-
Stelpost tegenvallen accres vrijval PPN	100.000	100.000	100.000	-	-
Stelpost tegenvallen accres vrijval PPN	100.000	200.000	200.000	350.000	-
Gemeentefonds na verwerking PPN 2018	20.630.000	21.284.000	21.690.000	22.203.000	22.203.000
Meicirculaire 2017 excl. Sociaal deelfonds	21.195.000	22.293.000	22.963.000	23.481.000	23.939.000
Afwijking gemeentefonds, mei/- sept: tabel 2	565.000	1.009.000	1.273.000	1.278.000	1.736.000
Op te nemen stelpost/uitgaven; tabel 3	-357.000	-211.000	-587.000	-805.000	-1.198.000
Totaal netto effect meicirculaire	208.000	798.000	686.000	473.000	538.000
Totaal resultaat perspectiefnota (blz 51)	-163.300	-38.455	53.395	487.295	542.045
Saldo perspectiefnota incl. meicirculaire	44.700	759.545	739.395	960.295	1.080.045

Sociaal domein

De voorgenomen overheveling per 2018 van de integratie-uitkering sociaal domein naar de algemene uitkering is uitgesteld. De overheveling zal op zijn vroegst in 2019 plaatsvinden.

De macrobudgetten (landelijk) zijn ten opzichte van de septembercirculaire 2016 gewijzigd.

De belangrijkste mutaties zijn:

- De loon- en prijsbijstelling 2017 bedraagt € 190 miljoen (WMO € 70 miljoen, Jeugd € 70 miljoen, participatie € 50 miljoen). Daarnaast nog € 25 miljoen voor WMO 2007 (met name huishoudelijke hulp). Alle bedragen werken structureel door.
- Uitkering groeirimte 2018. Voor WMO 2015 ad € 44 miljoen en voor WMO 2007 € 16 miljoen met ingang van 2018.
- Correctie uitname herinstromers Wet langdurige zorg € 30 miljoen met ingang van 2017.
- Extramuralisering 2018 € 35 miljoen met ingang van 2018.
- Kinderen met somatische aandoeningen, een uitname van € 13 miljoen met ingang van 2018.

Tabel 5

Uitkering sociaal domein mei 2017	2017	2018	2019	2020	2021
WMO 2015	3.110.009	3.222.742	3.187.820	3.202.530	3.197.313
Jeugdzorg	4.605.722	4.609.788	4.609.794	4.640.471	4.664.355
Participatie	3.202.914	2.984.523	2.837.974	2.673.643	2.600.597
Uitkering sociaal domein	10.918.645	10.817.053	10.635.588	10.516.644	10.462.265

Tabel 6

Afwijking per deelbudget	2017	2018	2019	2020	2021 *
Uitkering sociaal domein mei 2017	10.919.000	10.817.000	10.636.000	10.517.000	10.462.000
Uitkering sociaal domein sept. 2016	10.652.000	10.366.000	10.176.000	10.010.000	10.010.000
Afwijking mei 2017 t.o.v. sept. 2016	267.000	451.000	460.000	507.000	452.000
1e bestuursrapportage voor Wlz	67.000				
Afwijking mei 2017 begroting/1e berap	200.000	451.000	460.000	507.000	452.000
WMO 2015	96.000	280.000	279.000	300.000	295.000
Jeugdzorg	70.000	146.000	146.000	176.000	199.000
Participatiewet	34.000	25.000	35.000	31.000	-42.000
Afwijking mei 2017 t.o.v. sept. 2016	200.000	451.000	460.000	507.000	452.000
Opnemen binnen bestaand budget	-200.000	-451.000	-460.000	-507.000	-452.000
Totaal effect voor saldo begroting	-	-	-	-	-

Bestuurlijk uitgangspunt is: 'We doen het voor de middelen die we ervoor krijgen'. Vandaar dat we dit als neutraal effect voor de begroting meenemen.

Totaal opbouw gemeentefonds (tabel 7):

Gemeentefonds	2017	2018	2019	2020	2021
Gemeentefonds excl. sociaal domein	21.195.000	22.293.000	22.963.000	23.481.000	23.939.000
Integratie uitkering sociaal domein	10.919.000	10.817.000	10.636.000	10.517.000	10.462.000
Totaal gemeentefonds	32.114.000	33.110.000	33.599.000	33.998.000	34.401.000

Voorstel: deze notitie in aanvulling op de perspectiefnota 2018-2021 vast te stellen en de financiële consequenties samen met de perspectiefnota te verwerken in de meerjarenbegroting.